

Авторска справка за приносния характер на трудовете от Красимир Любенов Димитров

Кандидат в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6 Право (Гражданско и семейно право), обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ в ДВ бр.44 от 29.05.2018г.

За участие в конкурса съм представил списък с научни публикации, които не повтарят темата на докторската дисертация. Основната част от тях са публикувани след защитата на дисертационния труд за придобиване на научната и образователна степен „Доктор“, а други преди това, но без да имат никаква връзка със защитената дисертация. В обявения конкурс участвам с едно монографично изследване, пет студии и статии и едно учебно помагало.

I. Монографично изследване

Красимир Димитров, Нотариални производства (второ актуализирано издание), С. Сиела 2018 ISBN:978-954-28-2673-6

В монографията се разглеждат както общите въпроси, така и особеностите на отделните видове нотариални производства, които не са били предмет на самостоятелно изследване в българската юридическа литература след нотариалната реформа с приемането на Закона за нотариусите и нотариалната дейност (ЗННД), а особено при действието на Гражданския

процесуален кодекс (ГПК) от 2007г. и на Семейния кодекс (СК) от 2009г. Биха могли да се посочат следните по-конкретни научни приноси на представения хабилитационен труд:

1. Извеждането на по-широко по обхват определение на понятието за нотариално производство, съобразено с положението след влизане в сила на ЗННД. Анализирайки съществуващите становища в нотариалноправната теория, авторът приема, че определящо за нотариални производства след нотариалната реформа е наличието на материална нотариална компетентност в определено лице, а не качеството на нотариус. Приема също, че нотариални производства са не само тези по реда, на които се извършват нотариални удостоверявания, а съществуват и други неустоверителни производства, при които нотариалния орган само съдейства на молителя за постигане на желан от него правен резултат. Въз основа на това нотариалните производства са определени като съвкупност от нотариални действия, извършени по определен от закона ред от нотариус или друг орган с нотариална компетентност с цел удостоверяване на правна сделка, юридически факт или вещно право или насочен към постигане на благоприятен за страната, потърсила съдействие правен резултат, без да е налице удостоверяване.

2. Тезата че приложното поле на чл.575 от ГПК се разширява от правилото на чл.23 от ЗННД и е налице забрана за извършване на нотариално производство, не само когато стана или участник в него са лицата, изрично изброени в чл.575 от ГПК, а и когато нотариуса се намира в особени отношения с лицето, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност (напр. помощник-нотариус, служител в нотариалната кантора и др.)

3. Обосноваване на разбирането, че помощник-нотариусът може да извършва нотариални действия както при отсъствие на нотариуса от района на действие, така и при отсъствие от нотариалната кантора в определени случаи и при невъзможност да изпълнява функциите си.

4. Аргументиране на извода, че нарушението на изискването нотариуса да извършва нотариално удостоверяване, подлежащо на вписване до 2 часа преди края на работното време на Службата по вписванията не води до неговата недействителност. Това нарушение може да ангажира само имуществена или дисциплинарна отговорност на нотариуса.

5. Приемане на извода, че нотариуса има задължение да извършва проверка за наличие на ипотека само ако това ,му е възложено изрично от страните от чл.22 от ЗННД. Когато не му е възложено, той трябва да уведоми приобретателя за вписани обезпечения върху имота, при положение че е узнал за тях при извършените в нотариалното производство проверки. В противен случай нотариуса ще наруши задължението си по чл.25 от ЗННД.

6. Анализирание на правните възможности за извършване на нотариалното удостоверяване на правна сделка чрез нотариален акт. Освен съществуващата до нотариалната реформа като единствена хипотеза, при която към молбата трябва да бъде приложен от молителите проект за нотариален акт, заедно с необходимите писмени доказателства е разгледана и другата възможност - страните да поискат от нотариуса да изготви проекта за нотариален акт и да ги снабди с необходимите доказателства. Разгледани са нотариалните действия и реда за тяхното извършване в двата случая, като при липсата на нормативно изискване за последователността на проверките изводите са направени с оглед задължението на нотариуса за опазване на правата и интересите на страните.

7. Разгледани са особеностите при нотариалното удостоверяване, на подпис и съдържание, извършени едновременно. Анализирани е проблема за подреждането на брачните договори в служебния архив на нотариуса, като е направено предложение да се предвиди *de lege ferenda* самостоятелна книга, в която да се подреждат брачните договори и да бъдат съхранявани за срок по-дълъг от 10 годишния, отнасящ се за документ със заверено съдържание.

8. Изразено е разбирането, че нотариалната покана винаги следва да бъде връчена и не е допустима хипотезата „не връчена“ покана.

9. Изяснено е приложното поле и спецификата на производството за отмяна на завещания с нотариален акт, за което липсват специални разпоредби, както и ограничението му от производството за съставяне на нотариално завещание.

10. Изследването на поправката на проект за нотариален акт и окончателен нотариален акт след нотариалната реформа и тезата, че това производство може да се извърши не само от нотариуса издал непълния или неточен нотариален акт, а и от друг нотариус от същия район на действие.

II. Студии и статии

1. Относно процедурата по вписване на актове в различни съдебни райони – *Собств. и право, 2017 №11, 53-56.*

Статията е посветена на един принципно важен както от теоретична така и от практическа гледна точка въпрос – компетентен ли е съдията по вписванията да постанови откъс на изпратен за вписване от друг съдебен район акт, след като вече е извършено вписването му. На вписване в различни райони подлежат брачните договори, актовете за делба, за спогодба и за замяна на недвижими имоти, когато имат за предмет недвижими имоти, находящи се в различни съдебни райони. Приносен момент има аргументиране на разбирането, че последващия съдия по вписванията не извършва повторно нотариалното производство по вписване, няма право да проверява и да отменя постановеното от предходния съдия, а просто разпорежда да бъде технически извършено вписването чрез подреждането на акта в съответната книга в неговата служба.

2. Относно страните и участниците в нотариалното удостоверяване на договора за аренда в земеделието. – *Собств. и право, 2017 №5 58-61.*

В статията са разгледани сериозни въпроси, възникнали в нотариалната теория и практика след измененията в Закона за аренда в земеделието от 07.02.2017 г. Разглеждайки новото правило, изискващо договор за аренда да може да се сключи, както и да бъде изменян или допълван, само ако арендодатели по него са съсобственици, притежаващи повече от половината от общата вещ е анализиран въпроса, необходимо ли е участника в нотариалното производство задължително да е съсобственик или може упълномощено от съсобственик трето лице, което не притежава идеална част от вещта да сключи договора за аренда. Аргументирано е разбирането, че не е необходимо участника в нотариалното производство да притежава право на собственост, а е достатъчно той да е надлежно упълномощен от съсобственици, притежаващи повече от половината от земеделската земя. Въпреки последвалите две изменения в закона и до настоящия момент редакцията на разпоредбата създава проблеми в нотариалната практика, която определено има необходимост от уеднаквяване.

3. Относно задължението на нотариус по чл.25 ал.2 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност. – *Собств. и право, 2016г. №11, 58-63 (Състав: М. Помакова).*

В статията е разгледано приложното поле на разпоредбата на чл.25 ал.2 от ЗННД, правната същност на задължението на нотариуса и особеностите на неговото изпълнение и правните последици относно нотариалните производства, за които нормата намира приложение. Приносен характер има извода, че задължението на нотариуса да извърши проверка за наличието на наложена обезпечителна мярка по Закона за отнемане на незаконно придобито имущество (с изменението от ДВ бр. 7 от 2018г. - Закон за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество) е нотариално действие от категорията на проверките, което се извършва в определени нотариални производства. Неизвършването му може да доведе до отговорност на нотариуса по чл.74 от ЗННД. В статията се

разкрива приложното поле на това нотариално действие като се приема, че то е част от нотариалните производства, при които се удостоверява правна сделка с вещни права върху недвижими имоти чрез нотариален акт и има за цел да установи дали е вписана възбрана по реда на специалния закон. Направен е извода, че проверката се извършва чрез отдалечения достъп до книгите за вписване в Агенцията по вписванията чрез информационната система „ИКАР“ и нотариуса следва да уведоми страните в нотариалното производство за резултата от извършената от него проверка.

Аргументиран е извода, че нотариалното производство може да се извърши и при наличие на вписана възбрана, ако страните знаят за нея и желаят извършването ѝ.

4. Задължен ли е нотариуса при удостоверяване на сделка с недвижим имот да проверява и уведомява страните за наличие на ипотека? – *Соств. И право, 2016г., №8, 64-72 (Състав: М. Помакова).*

Научното произведение е посветено на два интересни въпроса от нотариалната теория и практика, придобили сериозна актуалност през последните години. Става дума за това, съществува ли задължение на нотариуса при удостоверяване чрез нотариален акт на правна сделка да проверява и респективно да уведомява страните за наличие на ипотека или друга тежест върху недвижим имот. Актуалността им се обуславя от обстоятелството, че исторически въпросите не са получили еднозначно разрешение, а в действащото право липсва изрична уредба. Направен е исторически преглед на проблемите и е аргументиран извода, че нотариуса няма законово задължение по ЗННД да прави проверка за наличие или липса на ипотека. Такова може да възникне само на договорно основание, ако му бъде възложено от страните по чл.22 от ЗННД. Нотариусът има задължение да уведомява за наличие или липса на ипотека, когато му е възложено извършване на проверка от страните. Когато няма такова задължение, но знае за наличие на вписана ипотека или друга тежест, нотариусът трябва да доведе до знанието на страните това обстоятелство. Във всички случаи, за да изпълни задължението си по чл.25, ал.1 от ЗННД нотариусът следва да

уведоми страните за възможността да бъде извършена проверка и да бъде получено удостоверение по чл.569, т.7 от ГПК.

5. Младежка безработица в семейството. – В: Младежка безработица. Социални и правни проблеми. С., Сиела, 2000г., 41-46

Произведението е гл.3 от книгата „Младежката безработица. Социални и правни проблеми“ и е посветена на изследване въздействието на младежката безработица върху семейните отношения и семейството. Анализирани са отношенията на това социално явление като фактор, който възпрепятства възникването на семейни отношения посредством сключване на брак, раждане на дете, осиновяване, настойничество и попечителство, както и неблагоприятните последици от имуществен и неимуществен характер, които младежката безработица причинява при вече възникнали семейни отношения.

III. Учебници и учебни помагала

1. Правна клиника. Практическо ръководство, С., Сиби, 2006г., 322с. (В съавторство; авт.: Гл. 4 Обезпечаване дейността на правните клиники, 82-100; Гл.5 Методология на клиничното обучение, 101-108).

Представените две глави от книгата „Правна клиника. Практическо ръководство“ имат приносен характер, защото те са единствените в българската юридическа литература, в които се разглеждат методологията на клиничното обучение в юридическите факултети и обезпечаване дейността на правните клиники. Макар и нормативно уредени в Наредбата за единните държавни изисквания за специалността „Право“ правните клиники не можаха да утвърдят в българските юридически факултети и според автора налагането им като успешен модел за практическо обучение на студентите по право тепърва предстои. Обучението в правна клиника определено оскъпява юридическото образование, но то е изключително успешна форма за придобиване на практически знания и умения от студентите по време на следването както и възможност да бъде

предоставена безплатна правна помощ на деца и граждани в неравностойно социално положение.

Разгледани са с оглед спецификите на симулативните клиники и на клиниките за работа с реални клиенти необходимата материална база за осъществяване на дейността, оборудване и технически средства както и цялостното финансиране на правната клиника и възможните източници за това. С оглед социалната им роля са анализирани възможностите за популяризиране на тяхната дейност чрез рекламни кампании, сътрудничество с институции, Интернет, публични лекции и др.

В главата посветена на методологията на клиничното обучение са разкрити спецификите на учебната програма на правната клиника и особеностите на клиничните учебни дисциплини и етапите, през които е необходимо да бъде преминало обучението като се съчетае слушане на лекции и семинари, провеждане на симулации и работа с реални клиенти.

27.08.2018г.

.....
/Красимир Димитров/